

Sava tarmė – tai pati tikriausia mūsų gimtoji kalba. Deja, tai kintantis dalykas ir, jei ta tarmė nebekalbama, ji paprasčiausiai išnyksta. Vienas būdų šią vertybę išsaugoti – tarmiškai rašyti.

Šį kartą Kupiškio viešojoje bibliotekoje lankėsi Kupiškio kraštui tolimai ir kartu labai artima viešnia, poetė Gerda Jankevičiūtė. Klaipėdos krašte gyvenanti skapiškėnė pristatė tarmiškų eilėraščių knygą „Nieko omžino...“.

VILĖ LEŠČINSKIENĖ

IŠLEISTA SU DIDŽIULE MEILE

Tai pirmą autorių knygą, kurioje eilės parašytos ne bendrine lietuvių kalba, o kupiškėnų tarme. Iš viso autorė yra išleidusi septynias eilėraščių knygas. Kas gi paskatino ją pradėti kurti tarmiškai? G. Jankevičiūtė teigė, kad įkvėpė žemaičiai, kurie labai savo tarmę didžiuojasi, kad kuo mes, aukštaičiai, prastesni?

„Mes, kupiškėnai, labai skiriamės nuo žemaičių. Esame nedrausūs, gėdijamės, o jie turi tokį užsibrėžtą, tvirtą savęs palaikymą“, – tvirtino poetė pridurdama, kad pirmą kupiškėnišką eilėraščių pritačiusi žemaičiams sulaukė daug komplimentų.

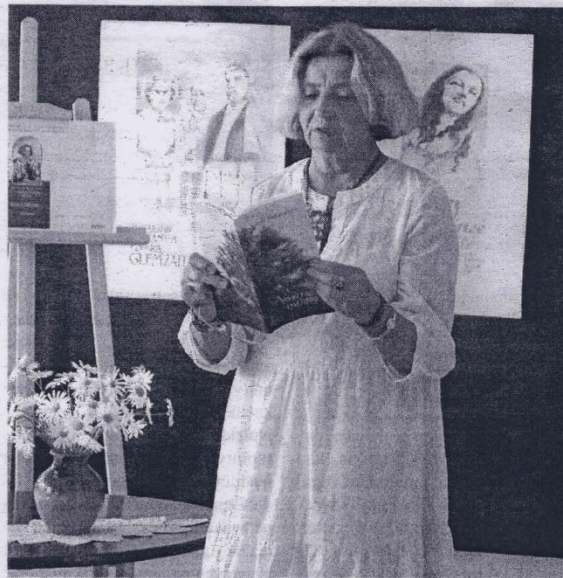
G. Jankevičiūtė pasidžiaugė, kad prie knygos išleidimo labai prisidėjo iš Kupiškio krašto kilusi Klaipėdos universiteto docentė, kalbininkė, filologijos mokslų daktarė Asta Balčiūnienė. Knygą irgi išleido šio universiteto leidykla.

Kiekvieną detalę autorė derino iki smulkmenų – nuo popieriaus iki nuotraukos, kuri atsidūrė ant knygos viršelio. O ir kūryba, į knygą sudėta, tarsi pati iš širdies liejosi. Tai tarsi oklė gimtajam Bajorų kaimui. Čia ne tik eilėmis nutapyta Kupiškio krašto gamta, bet ir išreikšti vidiniai išgyvenimai, pojūčiai, ypač juntamas gimtojo krašto ilgesys.

Tiek iš rankraščių skaitydama eiles, tiek kalbėdama apie tėviškę, G. Jankevičiūtė neslėpė jaudulio. Atrodo, čia, Bajoruose, ir žmonės kitokie, ir oras tyresnis, ir viskas buvo kitaip.

„Tarsi gyvi prisiminimai likę – akyse stovi vaizdai, kur kas gyveno, kur kas vyko. Ten žmonės kalba, ten gyvuliai baubia, ten šokdavome, dainuodavome“, – jausmingai kalbėjo viešnia.

G. Jankevičiūtė tikino, kad knygoje galima rasti eilių ne vien

Birželio 18 dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje surengtos poetės Gerdos Jankevičiūtės tarmiškų eilėraščių knygos „Nieko omžino...“ suktuvės. Tai pirmą autorių knygą, kurioje eilės liejasi kupiškėnų tarme.

Autorės nuotraukos

tik sentimentalioji gaida. Anot jos, „yra ir dainuškų“.

Iš tiesų, ne vienas poetės eilėraščių virtęs daina. Kupiškio viešosios bibliotekos Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė teigė, kad skapiškėnas muzikantas Kazimieras Puronas yra sukūręs dainų pagal G. Jankevičiūtės eiles.

Viešnia renginio dalyviams kaip tik buvo paruošusi siurprizą: padalijo Kupiškio kultūros centro etnografinės ir folkloro atstovėms vieno savo tarmiško eilėraščių tekstą ir pati užvedė dainą. Prie moterų prisijungė ir bibliotekos direktorius Algirdas Venckus.

MEDIKĖ, KŪRYBINĮ TALENTĄ PAVELDĖJUSI IŠ MAMOS

G. Jankevičiūtė – Nepriklausomos Lietuvos rašytojų sąjungos narė, kūrybos šventės „Lygiadienio giesmė“ laureatė. Taip pat poetė vadovauja Klaipėdos rajono literatų klubui „Potekstė“ ir yra apdovanota Edvardo Šulaičio (Čikaga, JAV) premija už geriausią kūrybą. G. Jankevičiūtės kūryba spausdinama įvairiose poezijos rinktinėse. Ne kartą jos eilės spausdintos ir „Kupiškėnų mintyse“.

Tikroji poetės profesija visai su kūryba nesusijusi. Daug metų G. Jankevičiūtė dirbo medicinos srityje vyresniąja slaugos administratore.

„Kūrybos gyslė iš mamos greičiausiai paveldėjau. Po jos mirties radau labai gražių minčių, ji mėgdavo rašyti. Tas noras rašyti veržėsi dar vaikystėje. Pirmą eilėraščių parašiau mokyklos laikais. Klasės draugei perskaičiau, jai nepatiko, suniekino. Kitą, tokį labai jausmingą, parašiau broliui, tarnaujančiam armijoje. Brolis atseit to laiško negavo, bet netikiu. Man taip atrodo, kad brolis perskaitė, susigraudino ir apsimetė negavęs, kad jautrios temos nereikėjo liesti“, – apie pirmas kūrybines užuomazgas kalbėjo poetė.

G. Jankevičiūtė papasakojo ir savo vardo istoriją.

„Pokario vaikas buvau. Mokinukė būdama vis klausdavau mamos, kodėl tokį negražų vardą man davė (tada man taip atrodė). Pasirodo, mamos brolis buvo vedęs Gerdą iš Plungės krašto. Tais laikais vokiečius sutuokdavo su lietuviais, kad sulaukėtų frontą. Kai mamos brolis pabėgo į Ameriką (jis buvo karininkas), mane pakrikštijo Gerda brolio atminimui. Dabar džiaugiuosi, kad toks mano vardas, o ir gyvenu Mažojoje Lietuvoje“, – šypsojosi viešnia.

Į susitikimą su poezijos gerbėjais G. Jankevičiūtė atvažiuoja ne viena. Visur ją lydi vyras Vidmantas. Poetė jam dėkojo už palaikymą. Gražių žodžių ji negailėjo ir susitikimų dalyviams. Kur keliautų, džiaugėsi ne tik pažįstamus žmones sutinkanti, bet ir kaskart susipažįstanti su įdomiais, nuostabiais, šviesiais žmonėmis.

O ir po šio renginio socialiniame tinkle „Facebook“ poetė dar kartą visiems dalyviams padėkojo, tik jau tarmiškai: „Labai jums visiems dėkovoju, kad visi vėnoji krūvoj kintėjot tokį vosaros atnaštų karštį, o mon tai širdis daužės iš jaudulio. Dakui už meilę ir kvietkus. Ir už dainušką.“

